

Instytut Pamięci Narodowej

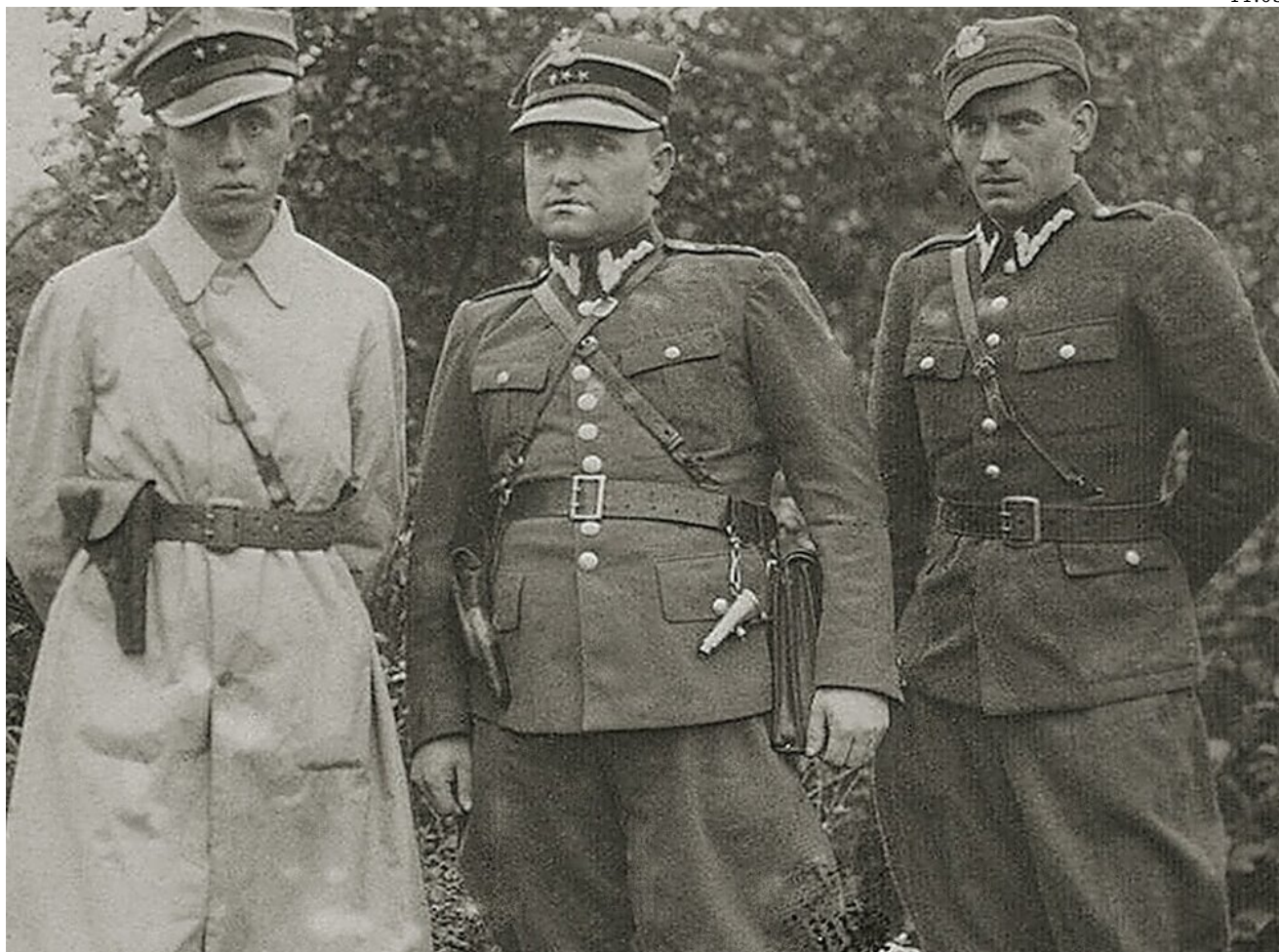
<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/237987,Ksawery-Jasiak-Ostatni-komendant-Konspiracyjnego-Wojska-Polskiego-Jan-Małolepszy.html>
28.02.2026, 09:39

Ksawery Jasiak: Ostatni komendant Konspiracyjnego Wojska Polskiego. Jan Małolepszy „Murat” (1906–1949)

Ostatni dowódca Konspiracyjnego Wojska Polskiego kpt. Jan Małolepszy „Murat” został zamordowany w więzieniu 11 marca 1949 r. Bandyci z UB nie czekali nawet na wykonanie ogłoszonego wyroku śmierci.

[Podziemie antykomunistyczne Żołnierze Wyklęci](#)

11.03

Kierownictwo organizacji „Dowództwo Oddziałów Leśnych KWP Teren 731”. Stoją od lewej: por. Jan Kwapisz „Lis-Kula”, kpt. Jan Małolepszy „Murat”, por. Kazimierz Skalski „Zapora”, lato 1947 r. (fot. ze zbiorów K. Jasiaka)

Jan Małolepszy, urodził się 27 grudnia 1906 r. w Kraszkowicach (pow. wieluński), w chłopskiej rodzinie Idziego i Józefy z domu Borgol. Był najstarszy z siedmiorga rodzeństwa. Po ukończeniu szkoły powszechnej w 1920 r. podjął pracę pisarza w miejscowym tartaku. Do 1924 r. doksztalał się na kursach zawodowych, następnie wyjechał w poszukiwaniu pracy do Niemiec. Powrócił w 1926 r. i zajął się gospodarstwem rodzinnym.

W marcu 1928 r. został powołany do służby w 19. Oddziale Służby Uzbrojenia w Pomiechówku k. Modlina, a następnie przeniesiony do 4. Kadry Uzbrojenia w Regnach k. Koluszek. Ukończył szkołę podoficerską. Podczas służby wojskowej zdobył zawód rusznikarza. Do grudnia 1930 r. został w wojsku jako kapral nadterminowy, następnie przeszedł do rezerwy. Do 1933 r. pracował

jako instruktor w Związku Zawodowym Robotników Rolnych i Leśnych w powiecie Wieluń. W maju 1933 r. ożenił się ze Stanisławą Kośmider. Małżonkowie zamieszkali w Okalewie, mieli troje dzieci: Zygmunta, Janusza i Danutę.

Jan pracował jako drogomistrz w Wydziale Dróg Starostwa Powiatowego w Wieluniu (do 13 sierpnia 1939). Praca ta stworzyła mu rozległe możliwości poznawania terenu i ludzi, co później okazało się pomocne w prowadzeniu działalności konspiracyjnej. 23 sierpnia 1939 r. został powołany jako rezerwista do 4. Kadry Uzbrojenia w Gałkówku k. Łodzi. W czasie kampanii wrześniowej 1939 r. brał udział w obronie odcinka Warty i Widawki. Po przełamaniu przez Niemców linii obrony razem z oddziałem przeszedł na Kresy Wschodnie. W okolicach Równego dostał się do niewoli sowieckiej.

W listopadzie 1939 r. zbiegł z konwoju jenieckiego i powrócił w rodzinne strony, zamieszkał czasowo w miejscowości Czarnożyły k. Wielunia.

W konspiracji TOW, ZWZ-AK

W 1940 r. w tejże wsi zaangażował się w działalność konspiracyjną, zaprzysiężony do Tajnej Organizacji Wojskowej (ppor. Józefa Biedała „Józka”, „Kupca”, „Sławka”), a następnie włączony do struktur ZWZ-AK Obwód Wieluń pod dowództwem por. Mieczysława Woronowicza „Farbiarza”, „Marka”.

W listopadzie 1942 r., został zastępcą kwatermistrza obwodu ppor. Jana Derdy „Juliusza”. Od 4 grudnia 1943 r. był członkiem oddziału dywersyjnego o kryptonimie „Barbara” dowodzonego przez ppor. Władysława Bobrowskiego „Jacka” oraz komendantem Rejonu AK Czarnożyły-Wydrzyn; od 1944 r. kwatermistrem Inspektoratu Sieradzko-Wieluńskiego AK kryptonim „A.R.T.”, został mianowany sierżantem.

Jesienią 1944 r., tj. po „wsypie” i aresztowaniach w Okręgu Łódź AK „Barka” i podległych inspektoratach, ukrywał się przed gestapo w schronach ziemnych AK znajdujących się w miejscowościach Okalew i Staropole (pow. wieluński) oraz w Józefinie i w Gruszczykach (pow. sieradzki).

[Czytaj artykuł Ksawerego Jasiaka *Ostatni komendant Konspiracyjnego Wojska Polskiego. Jan Małolepszy „Murat” \(1906-1949\)* na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Podziemie antykomunistyczne, Żołnierze Wyklęci

Artykuł